

Politika dividendi, zadržanog dobitka i pričuva

Puškadija, Karlo

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **The University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić / Veleučilište s pravom javnosti Baltazar Zaprešić**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:129:751021>

Rights / Prava: [In copyright](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2022-11-30**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository of the University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić - The aim of Digital Repository is to collect and publish diploma works, dissertations, scientific and professional publications](#)

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić

Preddiplomski stručni studij
Poslovna ekonomija i financije

KARLO PUŠKADIJA

POLITIKA DIVIDENDI, ZADRŽANOG DOBITKA I PRIČUVA
STRUČNI ZAVRŠNI RAD

Zaprešić, 2020. godine

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić

Preddiplomski stručni studij
Poslovna ekonomija i financija

STRUČNI ZAVRŠNI RAD

POLITIKA DIVIDENDI, ZADRŽANOG DOBITKA I PRIČUVA

Mentor:

dr.sc., Dragoljub Amidžić

Student:

Karlo Puškadija

Naziv kolegija:

OSNOVE POSLOVNIH FINANCIJA

JMBAG:

0234056362

KRATICE

- tzv. → takozvano
- tj. → to jest
- mj. → mjesec
- g. → godina
- str. → stranica
- RH → Republika Hrvatska
- HNB → Hrvatska narodna banka
- sl. → slično
- mldr. → milijarda
- EUR → euro

Sadržaj

KRATICE	1
SAŽETAK.....	1
ABSTRACT	2
1. UVOD	3
2. Dividende.....	4
2.1. Vrste dividendi	4
2.2. Teorije politike dividendi.....	4
2.3. Izvori dividendi	4
2.4. Dividende u novcu	5
2.5. Plan reinvestiranja dividendi.....	5
2.5.1. Zašto kompanije provode reinvestiranje?	6
2.6. Politika dividendi.....	7
2.6.1. Činioci koji utječu na politiku dividendi.....	7
3. Kapitalni dobitak	9
3.1. Teorija porezne preferencije.....	9
3.2. Kapitalna ulaganja i realne opcije	10
4. Izglasavanje i isplata dividendi	11
4.1. Dividendne isplate	12
4.1.1. Karakteristike tržišta	12
4.1.2. Karakteristike kompanije	13
5. Zadržana dobit	13
6. Standardne politike.....	15
7. Učinci emisije dividendnih dionica	15
8. Učinci dijeljenja dionica	15
9. Bonusne dionice.....	16
10. Plan reinvestiranja dividendi.....	16
11. Otkup vlastitih dionica	16
11. Moguće politike dividendi.....	17
12. Međunarodne pričuve RH	19
13. Rizici u upravljanju međunarodnim pričuvama	21
13.1. Kamatni rizik	21
13.2. Kreditni rizik	21
13.3. Valutni rizik	22
13.4. Rizik likvidnosti.....	22
13.5. Operativni rizik.....	22

14. Optimalne pričuve	22
14.1. Kalibracija modela.....	23
14.2. Podatci	23
14.3. Rezultati	24
15. Zaključak	25
16. Izjava	26
17. Literatura	27
18. Prilozi	29
19. Životopis	30

SAŽETAK

Glavna tema ovoga završnog rada je politika dividendi, zadržanog dobitka i pričuva koje su jednako važne za svaku državu u osiguravanju međunarodne likvidnosti, ugleda, te tako omogućuju puno lakši pristup međunarodnim tržištima kapitala. Dividende su bitna stavka jer predstavljaju bilo kakvu distribuciju vrijednosti koje neko dioničko društvo vrši svojim dioničarima (primarno se misli na novčane dividende). Prinos od samih dionica koji ovisi o vrsti dionica. Politika dividendi jedno je od najkontroverznijih područja poslovnih financija jer postoji jednako velik broj razloga zbog kojih bi poduzeće trebalo isplatiti dividende, kao i razloga zbog kojeg ono to ne bi trebalo učiniti. Stoga odluka o isplati ili neisplati dividendi kao i njihov visini ovisi o specifičnostima svakog pojedinog poduzeća te ni u kojem slučaju nije jednostavna. „Čarobna formula“ ne postoji. Također u dividendama se javlja svojevrstan interes dioničara za ulaganja. U radu su opisani činitelji koji su bitni i koji utječu na samu politiku dividendi. Također su opisane moguće politike dividendi, koje se mogu razvrstati u četiri karakteristične skupine. Međunarodnim pričuvama u Republici Hrvatskoj upravlja Hrvatska narodna banka na osnovu načela likvidnosti, sigurnosti upravljanja nastojeći ostvariti povoljne stope povrata. U ovome radu posebno je prikazano upravljanje međunarodnim pričuvama, kako bi se što bolje objasnila struktura, formiranje i ostale karakteristike međunarodnih pričuva za Republiku Hrvatsku.

ABSTRACT

The main subject of this final paper is dividend policy, retained earnings and reserves which are equally important for every countries maintainance of international liquidity, reputation in which way they are providing much easier access to international capital market. Dividends are one of the main components because they represent any kind of value distribution what some joint-stock company provides for its shareholders (primarily we think of cash dividends). Dividend policy is on of the most controversial fields of business finances because there is the same number of pros for which one company should pay dividends and cons for which it should not. Decision of paying or not paying, or their level is based on particularity of one company and it is not plain simple. "Magic formula" does not exist. Furthermore, there is interest in dividends for shareholders to invest. This paper describes the factors that are important and that influence the dividend policy itself. Also, it describes possible dividend policy which can be categorized in four main categories. International reserves in Republic of Croatia controls Croatian National Bank on principal basis of liquidity, security management striving to achieve favorable rates of return. In this paper it is especially displayed how to manage international reserves for better understanding of structure, formation and other characteristics of international reserves for Republic of Croatia.

1. UVOD

U ovome završnom radu govorit će se o analizi dividendi, pričuva u RH, te o politici dividendi. Cilj moga završnog rada je pobliže objasniti što su dividende, kakvo značenje imaju u Republici Hrvatskoj, što su pričuve, te koji su sami činitelji i rizici politika dividendi. Dividende predstavljaju bilo kakvu distribuciju vrijednosti koje neko dioničko društvo vrši svojim dioničarima. One se istražuju već više od pola stoljeća, te su još uvijek zagonetka modernih financija i mnogo znanstvenika. Njima su se mnogi znanstvenici počeli baviti sredinom prošlog stoljeća, no i danas upravo ova tema integrira mnogo ljudi i znanstvenika. Politika dividendi treba ovisiti o profitabilnosti namjerenih investicija. Prosperitetna profitabilnost je važan činitelj zadržavanja dobiti jer ovisi o investicijskim oportunitetima. Činitelji koji utječu na politiku dividendi su: pravni propisi, likvidosni položaji, potreba isplate obveza, ograničenja u ugovorima o zajmovima, stopa rasta aktive, stopa profita, stabilnost dobiti, pristup tržištu kapitala, kontrola, položaj dioničara kod oporezivanja. Efekt dijeljenja tzv. cijepanje dionica vidimo kroz smanjenje tržišne vrijednosti po dionici bez smanjenja bogatstva vlasnika i kroz mogući porast potražnje za dionicama. Mogle bi se izdvojiti četiri karakteristične politike dividendi: politika stabilnih dividendi po dionici, politika konstantnog odnosa isplate, politika rezidualnih dividendi, politika isplate manjih redovitih dividendi plus isplata ekstra dividendi na kraju fiskalne godine. Nadalje, u završnom radu prikazati će strukturu i upravljanje međunarodnih pričuva, kao i rizike s kojima se HNB susreće pri upravljanju.

2. Dividende

Dividende predstavljaju bilo kakvu distribuciju vrijednosti koje neko dioničko društvo vrši svojim dioničarima (primarno se misli na novčane dividende).

Prinos od dionica koji ovisi o vrsti samih dionica. Javlja se svojevrsan interes dioničara na ulaganja.

2.1. Vrste dividendi

Postoje novčane dividende, dividende u dionicama i distribucija materijalnih vrijednosti. Novčane dividende su najčešći oblik dividendi i one imaju primarno značenje istih.

2.2. Teorije politike dividendi

U teoriji postoji tri glavne politike: teorija irelevantnosti dividendi koju opisuju Modigliani i Miller, teorija „ptice u ruci“ koju opisuju Gordon i Linter, te imamo teoriju porezne diferencije koju zalažu Litzenberger i Ramaswamy.

Modigliani i Miller opisuju uvjete na savršenim tržištima i izvjesnosti politika dividendi gdje nema utjecaja na bogatstvo dioničara. Nakon isplate dividendi cijena dionice će pasti za onaj iznos isplaćenih dividendi.¹

2.3. Izvori dividendi

To je tekuća ostvarena dobit i zadržana dobit iz prošlosti tj. prethodnih razdoblja.

Postoje zarade poduzeća koja mogu biti zadržane i tekuće, te likvidacijske dividende gdje imamo distribuciju dividendi na teret uplaćenog kapitala i ono zahtijeva legalnu registraciju.

¹ Politika dividendi, 2009., Zagreb, Kožul Antonija

2.4. Dividende u novcu

Predstavljaju najznačajniji način distribucije novca dioničarima. Niz godina su bile glavni način na koji su kompanije vraćale novac svojim dioničarima. Novčane dividende su bitne jer su one doprinijele trećini ukupnog povrata dionica, čineći ih značajnim izvorom ukupnog povratka investitora.

Najčešći oblik novčanih dividendi su regularne (redovne) dividende, koje se očekuju i u budućnosti, te ih kompanije isplaćuju iz svog poslovanja.

Redovito ili povremeno, korporacija se može podijeliti na:

- specijalne ili izvanredne dividende → dodatne novčane dividende izglasane pored redovnih. To su najčešće dividende iz prošlih godina, bez očekivanja da se pojave u budućnosti.
- likvidacijske dividende → predstavljaju imovinu u obliku dividendi koju vrše kompanije kad očekuju okončanje poslovanja, a ne zbog zadržanih zarada kompanija.²

Kapital koji je zakonom propisan definiran je kao nominalna vrijednost dionica u vlasništvu dioničara, a gdje nema vrijednosti, sastoji se od dijela ili svih primitaka od izdavanja dionica.

Zabranjena je isplada dividendi gdje poslovni dobitci smanjuju svotu temeljnog kapitala.

2.5. Plan reinvestiranja dividendi

Označava mogućnost dioničarima da reinvestiraju dividende natrag u dionice kupujući cijele ili samo dio dionica kompanije koja provodi planove.

Tri su osnovna načina reinvestiranja:

² Budžetiranje kapitala, 2011., Zagreb, Silvije Orsag, Lidija Dedi, MASMEDIA

1. Na otvorenom tržištu → za kupnju se koriste već izdane dionice, karakteristike kompanija su visoki pokazatelji isplate dividende i spori rast.
2. Izdavanje novog broja dividendi → kompanija prodaje novo izdane dionice, najčešće ju koriste kompanije sa niskim pokazateljem stope isplate dividende i mlade brzo rastuće kompanije.
3. Kombinacijom oba prethodna načina

Pozitivne karakteristike reinvestiranja su:

- ne postoje transakcijski troškovi
- može se kupiti dio dionice
- sudjelovati se može i sa malim investicijskim iznosom
- dionice se znaju prodavati uz popust (po nižoj cijeni su od tržišnih)
- omogućava se vlastita odluka ulaska i izlaska u plan reinvestiranja

Kao i kod svega, uz pozitivne karakteristike, također imamo i jednu negativnu karakteristiku, a to jest porezni aspekt. Kada se dividende oporezuju, reinvestiranje istih ne omogućuje izbjegavanje plaćanja poreza na dividende. Korištenje prethodno navedenih pozitivnih karakteristika, često nadilazi plaćanje troškova poreza.

2.5.1. Zašto kompanije provode reinvestiranje?

Većina kompanija provodi planove jer se smanjuju troškovi samog kapitala. Kada kompanija izdaje novi broj dionica koje može prodati osobama koje sudjeluju u planu reinvestiranja dividendi, prikuplja se novi kapital sa nižim troškovima.

Također javlja se i negativni efekt kojeg kompanija može umanjiti izdavanjem dionica. Standardno prikupljanje kapitala ima negativni efekt tj. negativnu tržišnu reakciju gdje se smatra da su glavni razlozi prikupljanja kapitala financijski problemi kompanije.

Javlja se poboljšanje odnosa dioničara i kompanije. U konkurenciji gdje potrošači imaju mogućnost izbora, lojalnost i poštovanje imaju prednost i veliku ulogu u kompaniji. Na samom kraju, ali ne i najmanje bitno, u planu reinvestiranja može se širiti i učvršćivati baza dioničara.

2.6. Politika dividendi

Neto dobit je rezidualni dio ostvarene bruto dobiti koji u cijelosti pripada vlasnicima poduzeća. On je osnovna poluga razvoja poduzeća, te se gleda kroz akumulaciju.

Politika dividendi treba ovisiti o profitabilnosti namjerenih investicija. Prosperitetna profitabilnost je važan činitelj zadržavanja dobiti jer ovisi o investicijskim oportunitetima.

Ako investicije obećavaju viši prinos od troška kapitala treba zadržavati zarade. Na politiku dividendi utiče zakonsko ograničenje i situacije u poduzećima.

Isplata dividendi je kao rezidual kada tvrtka nema profitabilnih investicija.

U prilog niskim dividendama ide porez i efekt klijenata, a dok u prilog visokim dividendama ide veći stupanj izvjesnosti prihoda od dividendi i potreba za tekućim novčanim dohodkom.

Princip politike dividendi pri kreiranju polazi od održavanja stabilnosti dividendi. Eventualni nagli pad izaziva smanjenje cijene dionice tzv. očekivanja su najčešće iznevjerena.

Politika dividendi jedno je od najkontroverznijih područja poslovnih financija jer postoji jednako velik broj razloga zbog kojih bi poduzeće trebalo isplatiti dividende, kao i razloga zbog kojeg ono to ne bi trebalo učiniti. Stoga odluka o isplati ili neisplati dividendi kao i njihov visini ovisi o specifičnostima svakog pojedinog poduzeća te ni u kojem slučaju nije jednostavna. „Čarobna formula“ ne postoji, (Kožul, 2009.g.).³

2.6.1. Činioci koji utječu na politiku dividendi

- pravni propisi → složeni su, ali se lagano razumjevaju. Zahtijevaju plaćanje dividendi iz dobiti ostvarene u tekućoj ili ranijim godinama. Zakoni naglašavaju tri pravila (pravilo neto profita → plaćanje dividendi iz prošle ili sadašnje dobiti, pravilo nerazdvoivosti kapitala → zabranjuje plaćanje dividendi iz

³ Politika dividendi, 2009., Zagreb, Antonia Kožul

kapitala, tako brani dioničare i vjerovnike i na kraju pravilo insolventnosti → insolventno ima značenje bankrota što ukazuje da je pasiva veća od aktive.)

- likvidosni položaji → prikazuju profite koji su zadržani kao zadržana dobit. Investiraju se u sredstva koja su potrebna za poslovanje.
- potreba isplate obveza → kompanija ima dvije mogućnosti, da isplati dug nakon dospijeca tako što ga mijenja drugim vrijednosnim papirom ili može isplatiti dug.
- ograničenja u ugovorima o zajmovima → ograničavaju mogućnost kompanije da isplaćuje gotovinsku dividendu.
- stopa rasta aktive → ako je veća, brža je potreba da financira ekspanziju svoje aktive.
- stopa profita → stopa povrata na aktivu definira relativnu privlačnost isplate dobiti u obliku dividendi dioničarima koji ih koriste na drugom mjestu u usporedbi sa unosom njihove potrebe u toj kompaniji.
- stabilnost dobiti → ako je dobit stabilna, tvrtka može uvidjeti kakva će biti dobit u budućnosti.
- pristup tržištu kapitala → obično veće tvrtke koje duže vrijeme pokazuju profitabilnost i stabilnost dobiti, lakše pristupaju tržištima kapitala, te drugim oblicima ekstremnog financiranja.
- kontrola → važan faktor podijele dobiti je utjecaj različitih izvora financiranja na kontrolu kompanije

- položaj dioničara kod oporezivanja → položaj vlasnika kompanije koji značajno utječe na isplatu dividende.

3. Kapitalni dobitak

Na tržišta osobnog uloga potraživanja i menadžmentne ustanove s marketinškom organizacijom povisuju udio kapitala predstavom dionica. Poduzetnici u dionice su reducijski upravitelji grupacije koji ne predviđaju refundaciju uložених prihoda u organizaciju od emiteta nego isplatu u aspektu dividende, koji nije standardna ni zakonska olakšica, te kapital dobitak.

U propustu likvidacije emiteta upravitelji učestvuju u zastarnoj masi poslije isplate zaduženja države, djelatnika i dužnika. Prikupljanje financijskih subvencija rubrikom nekretnina donosi sa sobom pojedine manjkavosti.

Prvo, rubrika dionica interpretira se kao podražaj da menadžment organizacije pretpostavlja da je potrošnja dionice organizacije podcjenjena pa moramo upotrijebiti stabilan momenat za taj aspekt subvencioniranja. Drugo, u okolnostima privatnoga vlasničkog udjela dionica poduzetnici organizacije su manjinski vjerovnici koji nemaju djelotvornu regulaciju nad inicijativama menadžmenta.

U kriterijima većinskog financiranja osobnim depozitom, menadžment ima na dispoziciji samostalan slijed financijskih sredstava koji mu osigurava golemu samostalnost u donošenju odluka, te može funkcionirati prvenstveno u vlastitom opisu posla.⁴

3.1. Teorija porezne preferencije

Tezu poreznih stavova kreirali su Robert Litzenger i Krishna Ramaswamy, a počinje od promjena unutar osnovice poreza na dodatnu vrijednost i stope poreza na kapital dobitak. U Sjedinjenim Američkim Državama ta se promjena s godinama reducira. U prvoj polovici šezdesetih godina stopa poreza na dividende iznosila 90%, ova druga je iznosila 25%.

⁴ Financijski menadžment, 2011., Zagreb, Ljiljana Vidučić, RRIF

Trenutno je najveća stopa poreza na dividende 39.5%, a na kapital dobitak 20%. povrh toga, odgovarajuća prednost kapital dobitka kreće iz konstatacije:

- da se može odabrati kada će se taj porez podmiriti (ako se dionice ostavljaju u obitelji, onda se ne plaćaju)
- da je trenutna korisnost depozita koji se daju za porez na dobit to niža što se duže iščekuje na kupovinu dionice

U Hrvatskoj fizičke individue ne financiraju porez na dividendu. Poduzeća koja su postigla profit financiraju porez na dobit. Dobitci postignuti od prodaje dionica (kapital dobitci) obračunavaju se u profite i tako obračunavaju kroz porez na dobit. Sukladno ovoj hipotezi ulagači, dakle, prakticiraju da kompanija ne isplaćuje dividende, već hoće kapital dobitak (i to tim više što je veća razlika unutar stopa poreza).

U tom smislu bi ishod povećanja dividendi, po ovoj hipotezi, bio pad kamatne stope dionice i porast navedene stope povrata na osobni kapital.

3.2. Kapitalna ulaganja i realne opcije

Nesporazum koji se pojavljuje kod osmišljavanja kapitalnih investiranja jest prekršaj kod vrednovanja strateških programa, projektne ideje koje kreiraju sposobnost za daljnju konsolidaciju kompanije kao stvarne opcije.

Kod realnih opcija (osnovno na principu financijskih opcija) govorimo o investicijama čijim provođenjem se generira korisnost za dioničare u intervalu dužem od vijeka trajanja originalnog programa. To znači da kod njihove analize treba prihvatiti njihov složen značaj tj. gledati na njih kao na niz složenih investicija ili investicija zasnovanim na izvornoj investiciji.

Stvarne opcije ili opcije rasta stvaraju moć kompanije da promjeni svoje investicijske presude ovisno o razvoju prigoda. To je opcija u vezi narednog perioda investicije u stvarnu glavnicu. Obično se u praćenju kapitalnih investiranja ispušta vrednovati stvarne opcije.

Realne opcije su štovane zbog toga što pretvaraju aspekt dinamike u prosudbu programa i povećavaju preciznost tvrtke.

Potrebne realne opcije karakteristične za kapitalne projekte su:

- investiranje u naredne kapitalne projekte
- pravo odgađanja investicije nakon prvog potencijalnog datuma ili etape investiranja
- odabir početnog kapaciteta programa
- sposobnost proširenja projekta u narednom periodu
- promjena tehnika projekta
- prilagodba upotrebe projekta tijekom životnog iskustva
- odbacivanje ili prodaja programa tijekom životnog iskustva
- produženje životnog iskustva programa
- investiranje u posebne osiguravajuće programe o investiciji u početni projekt

Ova odluka koja osigurava prilagodljivost menadžmentu u narednom periodu ili omogućuje susljedne programe čine opciju. Stoga ima korisnost kao i opcija na vrijednosnicu (financijska opcija), pa je treba uvrstiti u vrijednost investicije.

Program može imati niz stvarnih opcija, te ih treba na adekvatan način produživati. Naprimjer, studij izvodljivosti, izumi su opcije za investiranje u narednom periodu, pa poboljšavaju vrijednost kompanije.

4. Izglasavanje i isplata dividendi

Važni čimbenici za samo izglasavanje i isplatu dividendi su:

- datum oglašavanja
- datum izglasavanja dividendi
- datum kada se dividende odvajaju od dionica
- datum sastavljanja liste dioničara
- datum isplate⁵

⁵ Financijski menadžment, 2011., Zagreb, Ljiljana Vidučić, RRIF

4.1. Dividendne isplate

Kada govorimo o dividendama, neizbježno je pitanje što uopće određuje veličinu i količinu isplaćenih dividendi. Osnovne pretpostavke su ne postojanje poreza, transakcijskih troškova. Politika dividendi prema teorijama nema utjecaj na cijenu dionice, niti na kapitalni trošak tj. vrijednost kompanije je neovisna o politici dividende koju su usvojili.

Realan svijet ima puno faktora koji utječu na odluke o dividendama. Politika dividende varira od kompanije do kompanije, te se tijekom vremena i stoljeća mijenja. Faktori koji utječu na odluke mogu se grupirati u dvije skupine, prva skupina su karakteristike tržišta, dok su druga skupina karakteristike kompanije.⁶

4.1.1. Karakteristike tržišta

U specifičnosti tržišta mogu se ubrojiti porezi, zakonska zaštita investitora, osjećaj investitora prema dividendama, karakteristike novih kompanija na burzi, razvijenost tržišnog kapitala i na samom kraju konkurencija ostalih kompanija na tržištu.

Kompanije koje imaju nisku stopu isplate, imaju svoje klijente koji preferiraju kapitalnu dobit u odnosu na dividendu, vjerojatnije će koristiti otkup dionica, nego povećanje isplate kroz dividende. Dok će kompanije koje imaju veliki udio malih dioničara smanjiti iznose dividendi.

U kompanijama često dolazi do razdvajanja vlasničke od upravljačke funkcije, te tako dolazi i do sukoba između osoba, najčešće je to između dva dioničara izvan kompanije. Ukoliko kompanije žele dobiti kapital po povoljnijim cijenama i uvjetima, morati će isplatiti dividende, te na taj način pokušati stvoriti dobar ugled među investitorima koji im može omogućiti povoljnije financiranje.

Jedan od faktora koji može utjecati na isplatu dividendi jest sentiment i afinitet investitora na tržištu prema dividendama. Kada nove kompanije izlaze na burzu, investitori su prvobitno bazirani na dionice sa potencijalno visokim stopama rasta i na one kod kojih očekuju da mogu

⁶ Budžetiranje kapitala, 2011., Zagreb, Silvio Orsag, Lidija Dedi, MASMEDIA

ostvariti visoku kapitalnu dobit. Pored takvih dionica većina investitora ignorira dionice sa stabilnim rastom cijene koja svojim ulagačima prihod prvenstveno daje kroz dividende. U takvim situacijama kada na tržištu dominira isključivo orijentiranost investitora na ostvarivanje kapitalne dobiti, a manje na dividende mnoge kompanije odlučuju se na smanjivanje ili čak na neisplatu dividendi.

4.1.2. Karakteristike kompanije

Neke od karakteristika kompanije su veličina kompanije, mogućnost rasta, ugled kompanije, životni vijek kompanije, profitabilnost.

Kompanije najčešće isplaćuju dividende kada postignu najbolju fazu, kada imaju veće stope rasta, kada su profitabilnije, imaju veće novčane rezerve i manje investicijske mogućnosti za razliku od kompanija koje nisu uvele dividendu.

U Republici Hrvatskoj kompanije koje isplaćuju dividende i koje imaju povećanje novčanog toka, dobiti prije kamata i poreza, zarada po dionicama vjerojatno će povećavati iznos dividenda, dok će kompanije koje su ostvarile smanjenje istih primjera smanjivati dividende.⁷

5. Zadržana dobit

Osnovicom poreza na dobit smatrala se razlika naspram ostvarenih prihoda i rashoda u nekoj poslovnoj godini. Porezna stopa za rezidente bila je 35%, dok se za nerezidente primjenila porezna stopa od 17,5%. Porez na dobit prvi put je bila definirana odgovarajućim zakonom tek od 1. siječnja 1994. godine čim se počinjao upotrebljavati Zakon o porezu na dobit. Porez na dobit odgovara državnom porezu što implicira da se u potpunosti trošak obveze poreza na dobit uplaćuje u državni proračun. Najvažniji primici državnog proračuna su prihodi od poreza. Porezni primici sačinjavaju preko 50% ostvarenih proračunskih profita. Veliki postotak u poreznim prihodima smatramo porez na dodanu isplativost. Nakon PDV-a golemi postotak u poreznim profitima sačinjavaju kamate i porez na dobit. Uredba o provođenju trgovačkog

⁷ Financijski menadžment, 2011., Zagreb, Ljiljana Vidučić, RRIF

saveza usmjerenja menadžmenta je o tome na koji princip i kojim komponentama pribaviti financijska sredstva koja su neophodna okruženju za funkcioniranje, te za investiranje. Za provođenje takvih presuda neophodno je rasprostranjeno iskustvo financijskih menadžera o raznim okolnostima kreditiranja i vrijednosnim papirima koji se mogu prezentirati na tržištu, te o financijskim tržištima na kojemu se poduzeće pokušava zadužiti. Stajalištima o financiranju konstrukcija pasive može se drastično izmjenjivati. Tim potezom utječe se na financijski trošak poduzeća, a i na prijelomnu točku financiranja, što u konačnici egzistira na kompetitivnost i opstojnost poduzetničkog konstrukta. Generalno se stručnjaci financiranja društava novca kategoriziraju na financiranje kreditiranjem, financiranje nekretninskim kapitalom i zadržanom dobiti, čime objavljivanje dužničkih vrijednosnih papira i usklapanje kredita s financijskim institucijama odgovara u zaduživanje (financiranje tuđim kapitalom), dok je objavljivanje novih obveznica kreditiranje vlastitim (dioničkim) ulogom. S poreznog gledišta za korporacije su plaćanja kamata porezno dokazani trošak, za promjenu od naplaćivanja dobitka koja to nisu. Osim toga, dividende su podvrgnute višestrukom financijskom fakturiranju jer su oporezive na domeni grupacije i na margini primaoca. To znači da se pristrojbe upraviteljima dionica – osnivačima društva, smanjuje za porezne dužnosti koje isplaćuje trgovačko poduzeće te za doseg poreza koji terete dioničara osobno. Isto se nadovezuje i na umanjenje investicijskih dividendi u trenutku kad obveznice otkupe tvrtke. Stoga se može pretpostaviti koliko mora postojati računovodstveni poticaj da se kod subvencioniranja upotrebljava deficit radi subvencioniranja tvrtkovnih obrazovnih programa. Porezna pogodnost subvencioniranja dugom nazivala se najznačajnijim poreznim pokazateljem koji održava financijske uredbe tvrtaka, te je u poslovanju preciznije analiziran njezin razvitak, jednostavna implementacija i neophodnost. Cjeloukupnost pravnih i ekonomskih segmenata plaćanja poreza nije vidljiva u metodološkim ekonomskim dizajnima koncipiranja profita trgovačkih saveza već su izadavači dizajna infra izložene u djelovanju temeljeni na određenim poreznim i neporeznim parametrima koje su nazivali ključnima za vlastitu rekonstrukciju, te teorijsko i empirijsko iskazivanje.

6. Standardne politike

Politika konstantnih odnosa raspodjele, odnosno zadržava se odnos stabilnosti između iznosa dividendi i zadržane dobiti. Politika stabilnih dividendi po dionici označava kada se kroz neko vrijeme osigurava stabilan iznos dividendi po dionici. Politika isplate manjih redovnih dividendi plus ekstra dividende na kraju godine označava kada se kroz kvartale isplaćuju iste redovne dividende, a na kraju fiskalne godine mogu se isplatiti ekstra dividende. Ekstra dividende se moraju označiti u financijskim izvještajima na kraju godine.

7. Učinci emisije dividendnih dionica

Efekt dijeljenja tzv. cijepanje dionica vidimo kroz smanjenje tržišne vrijednosti po dionici bez smanjenja bogatstva vlasnika i kroz mogući porast potražnje za dionicama.

Predstavlja povećanje broja glavnih dionica tvrtke uz istovremeno proporcionalno smanjenje njihove normalne vrijednosti. Orijentirano je na postojeće dioničare, te se ne mijenja knjigovodstveno bogatstvo vlasnika.

8. Učinci dijeljenja dionica

Kada dijelimo dionice povećava se broj glavnih dionica, smanjuju se nominalne, knjigovodstvene i tržišne vrijednosti dionica, te su mogući porasti samih cijena dionica.

9. Bonusne dionice

Povećava se broj dionica proporcionalno distribuirano interno postojećim dioničarima na temelju zadržane dobiti i formiranih rezervi. Kod bonusne emisije povećava se broj glavnih dionica, emisija dividendnih dionica, povećava se dužnički kapacitet i dijeljenje dionica.

Okрупnjavanje dionica obuhvaća zamjenu postojećih dionica za proporcionalno manji broj novih dionica veće nominale, te je usmjereno na postojeće dioničare.

10. Plan reinvestiranja dividendi

Izglasane dividende se moraju reinvestirati zbog planiranih investicija. Dioničarima koji su pristali na reinvestiranje dividende se ne distribuiraju. Postoji mogućnost da se dodatno stječu dionice. Moguće je reinvestiranje u nove ili postojeće dionice.

U postojećim dionicama obuhvaća kupnju postojećih dionica, te se malim dioničarima pruža mogućnost za investiranje uz niže troškove. U novim dionicama se obuhvaćaju novi oblici emisije dionica, a i glavnica se može povećavati jeftinije.⁸

11. Otkup vlastitih dionica

Kada poduzeće privremeno otkupi vlastite dionice, dionice postaju trezorske dionice koje ne nose nikakva prava tj. postoji mogućnost ponovne prodaje istih dionica. Otkup dionica se vrši zbog stabilizacije cijena tj. osiguravaju se potrebne dionice.

Novčana dividenda predstavlja obveznu isplatu dioničarima, dok se otkup dionica koristi za distribuciju gotovine, koja je privremena. Kompanije sa visokim novčanim stanjem povećati će dividendu, dok će one sa povećanim tokovima povećati otkup dionica. Poslovanje

⁸ Finacijski menadžemt, 2011., Zagreb, Ljiljana Vidučić, RRIF

kompanija koje povećavaju otkup dionica i više ih koriste je puno bolje i profitabilnije od poslovanja kompanija koje isplaćuju dividendu.

Menadžeri kompanija izbjegavaju smanjenje dividendi zbog očekivanja investitora na tržišnim kapitalima i potencijalnih negativnih karakteristika koje mogu prenijeti tržištu, te se koriste otkupom dionica kako nebi stvorili obvezu.

Prednosti otkupa dionica:

- menadžeri smatraju da je dionica podcijenjena
- može se ukloniti s tržišta puno dionica koje imaju negativan utjecaj na cijenu
- dobra je investicija u slučaju pada cijene dionice
- način provođenja brzih i većih promjena u kapitalu
- menadžment preferira otkup dionica umjesto povećanja dividendi, kako dioničari u budućnosti nebi očekivali više dividende)
- oni koji trebaju gotovinu, ponuditi će dionice na otkup, a oni koji je ne trebaju neće trebati plaćati porez

Nedostatci otkupa dionica:

- može se dogoditi da dioničar plati previsoku cijenu za neku dionicu, što ide na štetu ostalih dioničara , jer je to posljedica pada cijene dionice nakon završetka programa
- dioničar koji prodaje svoje dionice, nije možda svjestan svih efekata prodaje, možda ne raspolaže svim informacijama vezanim za njegovu aktivnost kompanije
- ako kompanija nema jednaku preferenciju prema dividendi i prema kapitalnom dobitku, novčane dividende bi mogle utjecati povoljnije na cijenu dionice

11. Moguće politike dividendi

Mogle bi se izdvojiti četiri karakteristične politike dividendi:

- politika stabilnih dividendi po dionici
- politika konstantnog odnosa isplate

- politika rezidualnih dividendi
- politika isplate manjih redovitih dividendi plus isplata ekstra dividendi na kraju fiskalne godine.

Politika stabilnih dividendi po dionici podrazumijeva isplatu fiksnog iznosa dividendi po dionici u svakom razdoblju. Zbog niza prednosti koje ona pokazuje, a od kojih se prije svega misli na pozitivno vrednovanje stabilnosti od strane tržišta, informacijski učinak koji pruža, zadovoljenje očekivanja investitora, kao i podmirenje njihovih potreba za tekućim dohotkom, politika stabilnih dividendi po dionici dominantna je politika dividendi u većini poduzeća razvijenih zemalja, (Kožul, 2009.g.).⁹

Politika konstantnog odnosa isplate dividendi podrazumijeva uspostavljanje određenog postotka isplate zarada dioničarima. Zbog velikih oscilacija iznosa dividendi po dionici i s njima povezanih problema, provodi je vrlo mali broj poduzeća, (Kožul, 2009.g.).¹⁰

Prema rezidualnoj teoriji politike dividendi, poduzeće bi trebalo isplaćivati dividende samo ako nema projekata čija je profitabilnost viša od troška kapitala. Jednako kao i kod politike konstantnog odnosa isplate, provođenje rezidualne teorije dividendi uzrokovalo bi značajne fluktuacije veličine dividendi po dionici, zbog čega ona nije prihvatljiva za većinu javno držanih dioničkih društava, (Kožul, 2009.g.).¹¹

Politika isplate manjih redovitih dividendi plus ekstra dividende na kraju godine predstavlja kombinaciju politike stabilnih dividendi po dionici i politike rezidualnih dividendi, te nastoji iskoristiti prednosti svake od njih, (Kožul, 2009.g.).¹²

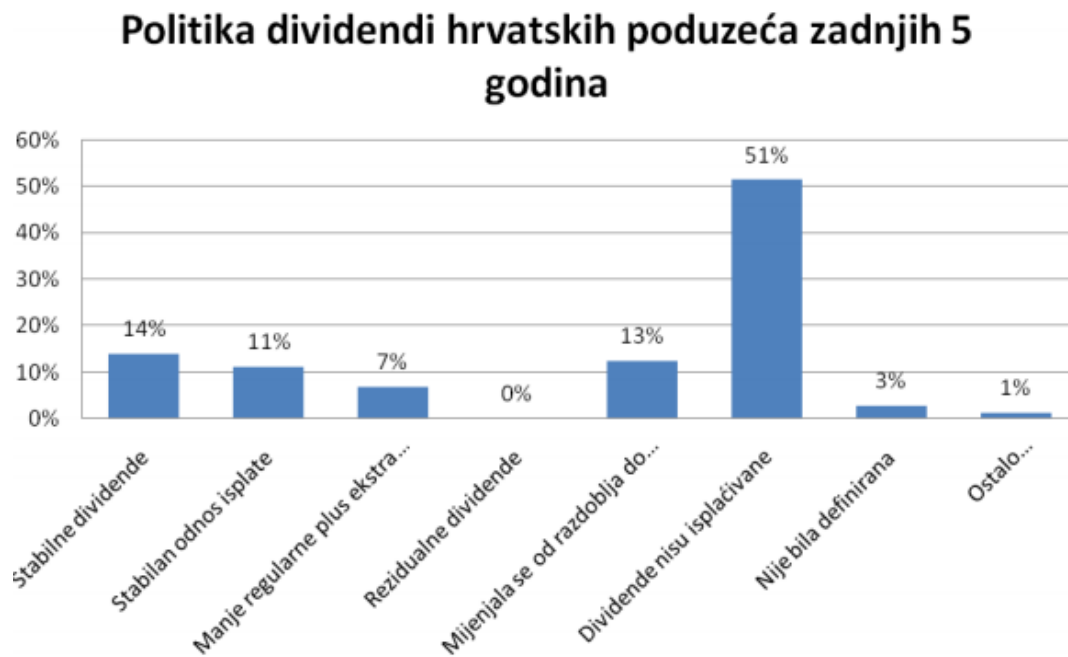
⁹ Politika dividendi, 2009., Zagreb, Antonia Kožul

¹⁰ Politika dividendi, 2009., Zagreb, Antonia Kožul

¹¹ Politika dividendi, 2009., Zagreb, Antonia Kožul

¹² Politika dividendi, 2009., Zagreb, Antonia Kožul

Slika 1: Politika dividendi hrvatskih poduzeća zadnjih pet godina

Autor 1: Kožul Antonija, 2009, "Politika dividendi"

12. Međunarodne pričuve RH

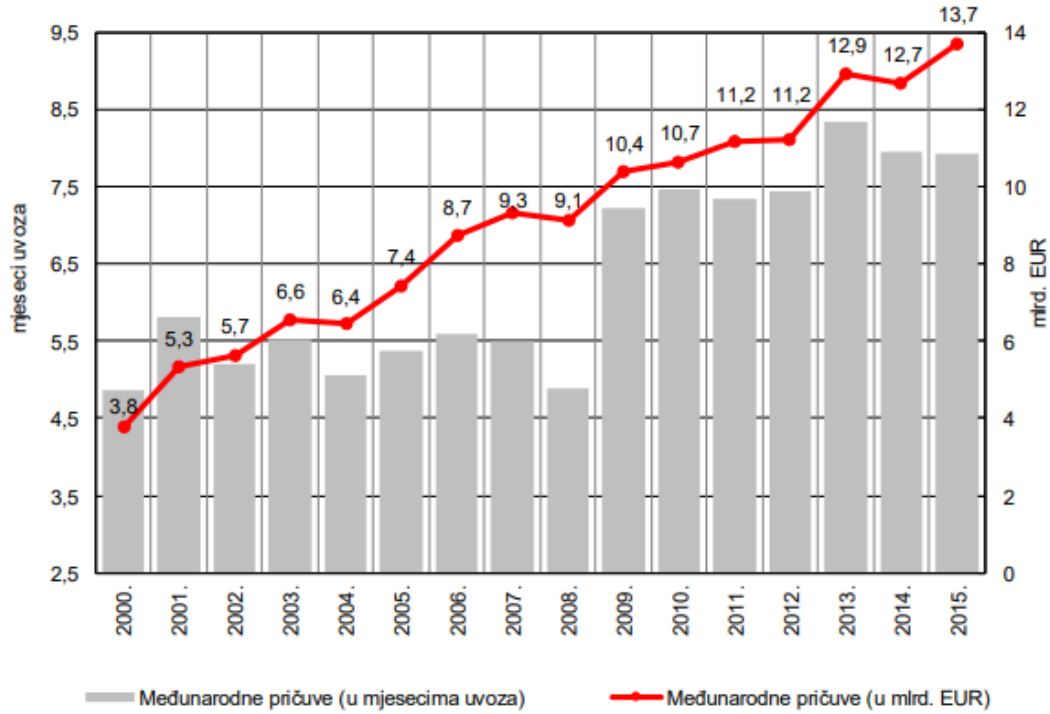
Međunarodne pričuve su inozemna imovina koja je pod kontrolom i na raspolaganju monetarne vlasti. One uključuju inozemna sredstva plaćanja u gotovini, devizne depozite u bankama, inozemne vrijednosnice, zlato i posebna prava vučenja Međunarodnog monetarnog fonda. U Republici Hrvatskoj upravljanje međunarodnim pričuvama povjereno je HNB čiju strategiju i politiku upravljanja određuje Savjet Hrvatske narodne banke, (Poša, 2017.)¹³

Zemlje drže međunarodne pričuve kako bi osigurale međunarodnu likvidnost, a time i kredibilitet zemlje prema međunarodnoj zajednici, ali i omogućile lakši pristup međunarodnim tržištima kapitala. Nepisano pravilo o optimalnoj razini međunarodnih pričuva je da bi one trebale odgovarati barem vrijednosti uvoza robe i usluga za razdoblje od tri mjeseca. S obzirom

¹³ Međunarodne pričuve RH, 2017., Split, Poša Ivana

na sljedeće grafove može se zaključiti da RH ima zadovoljavajuću razinu rezervi, (Poša, 2017.)¹⁴

Slika 2: Međunarodne pričuve

Autor 2: Poša Ivana, 2017., "Međunarodne pričuve RH"

¹⁴ Međunarodne pričuve RH, 2017., Split, Poša Ivana

Hrvatska narodna banka upravlja međunarodnim pričuvama Republike Hrvatske. Sustav upravljanja je u skladu s međunarodnim prihvaćenim standardima odrednica pravilnog upravljanja pričuvama. Glavne smjernice, odluke, vezane uz pričuve s aspekta dozvoljene izloženosti rizicima donosi Savjet Hrvatske narodne banke temeljem prijedloga Komisije za međunarodne pričuve, (Poša, 2017.)¹⁵

13. Rizici u upravljanju međunarodnim pričuvama

Rizik obično možemo definirati kao neizvjesnost nekog ishoda. Kao i kod svega, također su prisutni rizici kod upravljanja međunarodnim pričuvama. Rizici ovdje su: kamatni rizik, kreditni rizik, valutni rizik, rizik likvidnosti i operativni rizik.

13.1. Kamatni rizik

To je rizik pada vrijednosti portfelja zbog promjena u kamatnim stopama. Kontrolira se pomoću referentnih portfelja, kao i ulaganjem u isti koji se mora držati do dospijeca. Manja izloženost kamatnom riziku je osigurana ako seodržava prosječno vrijeme vezivanja unutar 12 mj.

13.2. Kreditni rizik

To je rizik nepodmirenja obveza na vrijeme. Postoje tri razine zaštite od ovoga rizika, a to su: ako je većina plasmana kolateralizirana, ako se ulaže u neke zemlje i institucije i ulaganja su ograničena pa se rizik diversificira i kada se plasiraju sredstva partnerima na temelju kreditnog rejtinga.

¹⁵ Međunarodne pričuve RH,2017., Split, Poša Ivana

13.3. Valutni rizik

To je najveći rizik jer HNB većinu imovine drži u stranoj valuti. Nastaje zbog međuvaludnih odnosa kune prema dolaru ili kune prema euru.

13.4. Rizik likvidnosti

Svojstvo imovine ili dijelova imovine da se pretvori u gotovinu tj. predstavlja sposobnost pravovremenog podmirenja dospjelih potražnje.

13.5. Operativni rizik

Predstavlja rizik gubitka koji nastaje zbog poremećaja u radu, pogrešaka u sustavu ili ljudskih pogrešaka, ali i zbog nekih ekstremnih nepogoda (prirodne nepogode, vandalizam i sl.)

14. Optimalne pričuve

Optimalne pričuve rastu sa ukupnim očekivanim vanjskim dugom, mogućim povlačenjem depozita, gubitkom proizvodnje i vjerojatnosti naglog zastoja u inozemnim kapitalima.

Središnja banka čuva optimalne pričuve kako bi mogla pripomoći ako se realizira vanjski rizik (ako vanjski dug padne na nulu), te ako se pojavi unutarnji rizik (depozit iz banaka).

Deprecijacija tereta povećava rizik potencijalnih inozemnih obaveza, te podržava središnju banku kako bi sačuvala više pričuve.

14.1. Kalibracija modela

Počevši od općenite formule za optimalne pričuve, dolazimo do kvantitativnih zaključaka o optimalnim pričuvama, te tako dolazimo do zaključaka da model moramo kalibrirati. Kalibracija je pojam koji označava sposobnost modela da procijeni optimalne pričuve, te ovisi o parametrima samih pričuva.

Prikazuje pridruživanje brojnih vrijednosti parametra modela, za restrikciju modelskog gospodarstva, na koji tada preslikamo podatke. Svim parametrima pridružujemo numeričke vrijednosti, kako bi model bio sustavan i točan sa činjenicama koje opisuju strukturu našega gospodarstva.

Ako vrijednost nekoga parametra ne možemo odrediti preko rezultata tj. podataka, vrijednost parametra preuzimamo sa već postojećih empirijskih studija, te provodimo analizu da bi mogli ustanoviti koliki učinak na pričuve ima promjena toga parametra.

Kako smo u posljednjih deset godina bili suočeni sa razdobljem naglog zastoja unutar inozemnog kapitala, te bankarskom krizom, nismo se mogli pouzdati samo u standardne tehnike modela za procjenu vjerojatnosti.

14.2. Podatci

Kako bismo istražili kvantitativne vrijednosti modela, osim vrijednosti istoga, potrebno je uključiti i prave vrijednosti podataka.

Kada govorimo o podacima, moramo naglasiti činjenice:

- vanjski dug svakog sektora je uvećan za otplate glavnica koje dospijevaju na naplatu
- najveći dio depozita, pa i oročeni, u svakom trenutku se mogu razročiti

Depozite smatramo kratkoročnim dugom bankarskog sektora. Inozemna aktiva sektora sastoji se od gotovine i depozita uloženi u inozemstvo, koji se mogu jednostavno povući. Strana aktiva obuhvaća obvezne devizne pričuve koje se mogu iskoristiti kao instrument.

Budući da model sugerira da su međunarodne pričuve dijelom financirane obveznom deviznom pričuvom, koristimo se bruto međunarodnim pričuvama Hrvatske narodne banke.

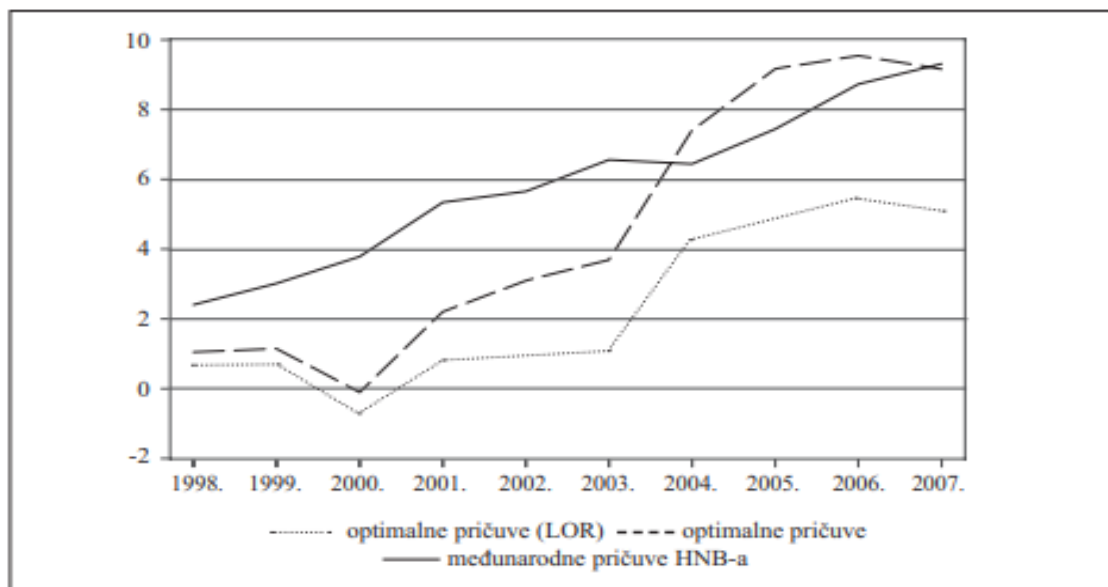
Inozemne banke su istodobno vlasnici i najveći kreditori bankarskog sustava u Hrvatskoj. Njihova uloga u periodu naglog zastoja može se razlikovati od uloge „običnih“ stranih kreditora.

O ponašanju majka banaka navode se dokazi kako su one svojom prisutnošću znatno pridonijele stabilnosti financijskog sektora jer osiguravaju potrebnu likvidnost i kapital za vrijeme bankarske krize.

14.3. Rezultati

U formuli za optimalne pričuve, na podacima, vidimo kako razina optimalnih pričuva puno ovisi o reakciji banaka majki za vrijeme nalog zastoja u inozimnim kapitalima s bankarskim krizama.¹⁶

Slika 3: Osnovna kalibracija – stvarne pričuve, optimalne pričuve s bankama majkama (u mlrd. EUR)

Autor 3 Čeh Anamarija, Krznar Ivo, 2008., *Optimalne međunarodne pričuve: primjer Hrvatske*

¹⁶ Optimalne međunarodne pričuve: primjer Hrvatska, 2008., Zagreb, Čeh Anamarija, Krznar Ivo

15. Zaključak

Politika dividendi treba ovisiti o profitabilnosti namjerenih investicija jer je to važan činitelj zadržavanja dobiti zbog toga što ovisi o investicijskim oportunitetima. Teorija politike dividendi opisuje uvjete na savršenim tržištima, koji rijetko postoje, jer kako kažu čarobna formula ne postoji. Opisuje i izvjesnost politika dividendi gdje nema utjecaja na bogatstvo dioničara. Nakon isplate dividendi cijena dionice mora pasti za onaj iznos isplaćenih dividendi. Međunarodne pričuve Republike Hrvatske koje predstavljam kroz ovaj rad su inozemna imovina koja je pod kontrolom i na raspolaganju monetarne vlasti. One uključuju inozemna sredstva plaćanja u gotovini, inozemne vrijednosnice, devizne depozite u bankama. Otkup je jedan od glavnih tokova kreiranja primarnog novca, te on doprinosi održavanju stabilnosti kune. Glavni cilj kojeg je monetarna politika dužna braniti je stabilnost cijene. Iako su pričuve bile na razini nule, danas Republika Hrvatska ima na raspolaganju više od 13 mlrd. eura međunarodnih pričuva koje prekrivaju osam mjeseci uvoza. Kao zaključak smatram da pričuve u Republici Hrvatskoj zasigurno nisu velike. Svoj završni rad htio bih zaključiti citatom znanstvenika Blacka: „Što više gledamo prema dividendama, to nam se sve više čine kao zagonetka, sa dijelovima koji jednostavno ne pristaju zajedno“.

16. Izjava

Izjava o autorstvu završnog rada i akademskoj čestitosti

Ime i prezime studenta: Karlo Puškadija

Matični broj studenta: 1-210/17-PEF

Naslov rada: „Politika dividendi, zadržanog dobitka i pričuva“

Pod punom odgovornošću potvrđujem da je ovo moj autorski rad čiji niti jedan dio nije nastao kopiranjem ili plagiranjem tuđeg sadržaja. Prilikom izrade rada koristio sam tuđe materijale navedene u popisu literature, ali nisam kopirao niti jedan njihov dio, osim citata za koje sam naveo autora i izvor te ih jasno označio znakovima navodnika. U slučaju da se u bilo kojem trenutku dokaže suprotno, spreman sam snositi sve posljedice uključivo i poništenje javne isprave stečene dijelom i na temelju ovoga rada.

Potvrđujem da je elektronička verzija rada identična onoj tiskanoj te da je to verzija rada koju je odobrio mentor.

Datum

Potpis studenta

17. Literatura

1. Brčić, G., (2005.), „Organizacijski oblici poslovanja u malom gospodarstvu, u Vidučić Lj., (ur.): Mala i srednja poduzeća- financijski, računovodstveni i pravni uvjeti osnivanja i poslovanja, Ekonomski fakultet Split, Split
2. Brčić, G., (2004.), „Trgovačko pravo, RRiF, Zagreb
3. Čeh A.M., Krznar I., (2008.), „Optimalne međunarodne pričuve: primjer Hrvatska“, Zagreb, https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=54110
4. Deakins, D., (1996.), „Entrepreneurship and Small Firms, Mc Graw Hill, Berkshire
5. Dei Ottati, G., (1994.): „Trust, Interlinkong Transactions and Credit in the Industrial District, Cambridge Journal of Economics, 18
6. Dewhursat, J.P., (1990.), „Small Business Planing, Financing and Control, Mc Millan Education
7. Franičević, R., (1995.), „Financiranje malih poduzeća u korporativnoj perspektivi, Računovodstvo i financije, br. 5.
8. Hederson, R., (1993.), „European Finance, Mc Graw Hill Company
9. Hirsch, R.D., Peters, M.P., (2005.), „Sheperd, D.A., Entrepreneurship, Mc Graw Hill, Irwin, 2005.
10. Kolaković, M., (2006.), „Poduzetništvo u ekonomiji znanja, Sinergija, Zagreb
11. Kožul A, (2009.), „Politika dividendi“, Zagreb, <http://finance.hr/wp-content/uploads/2009/03/SAZETAK%20-%20Kozul%20-%20Politika%20dividendi.pdf>
12. Leburčić, A., Krneta, M., (2004.), „Profil poduzetnika, Naklada Bošković
13. Miletić M. (2014.), „Politika dividendi kompanija na odabranim tržištima kapitala Srednjoistočne Europe“, Split, doktorski rad, <file:///C:/Users/PC/Downloads/Doktorskadisertacija-MarkoMiletic.pdf>
14. Morris, N., (1990.), „Financing Growth, Cooper & Lybr and Deloitte
15. Novak B., (1991.), „Politika dividendi dioničkog društva“, Osijek, Ekonomski vjesnik, [file:///C:/Users/Korisnik/Downloads/Novak_1991%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Korisnik/Downloads/Novak_1991%20(1).pdf)
16. Nuković A., (2020.), „Politika dividendi, zadržanog dobitka i pričuva“, Zagreb, Academia, https://www.academia.edu/35552846/POLITIKA_DIVIDENDI

17. Porter, M. E., (1988.), „Clusters and the New Economics of Competition, Harvard Business Review
18. Poša I., (2017.): „Međunarodne pričuve RH“, završni rad, Split, <https://repozitorij.efst.unist.hr/islandora/object/efst%3A1234/datastream/PDF/view>
19. Sherr, F.C., M.C., Hulburt, (2001.), „The Debt Maturity Structure of Small Firms, Financial Management, 30:5-111
20. SME finance in Croatia. Is there a problem? (2003.)

18. Prilozi

Slika 1: Politika dividendi hrvatskih poduzeća zadnjih pet godina.....	19
Slika 2: Međunarodne pričuve.....	20
Slika 3: Osnovna kalibracija – stvarne pričuve, optimalne pričuve s bankama majkama (u mlrd. EUR)	24

19. Životopis

Jezične vještine

Materinski jezik/jezici

hrvatski
Materinski jezik

Drugi jezici

engleski

Slušanje
● ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○
A1 - Temeljni korisnik

Čitanje
● ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○
A1 - Temeljni korisnik

Govorna interakcija
● ● ○ ○ ○ ○ ○ ○
A2 - Temeljni korisnik

Govorna produkcija
● ● ○ ○ ○ ○ ○ ○
A2 - Temeljni korisnik

Pisanje
● ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○
A1 - Temeljni korisnik

Karlo Puškadija

hrvatski

Osobni podaci ^

Osobni podaci

Datum rođenja: **28. rujna 1998.**

Spol: **Muško**

Državljanstvo: **hrvatsko**

Podaci za kontakt

✉ **karlopuska2@gmail.com**

☎ **+385 981321080**

Kućna Adresa

📍 **Hercegnovski put 28
10040 Zagreb, Hrvatska**

Uredi

Karlo Puškadija

hrvatski

Osobni podaci v

Uredi

Radno iskustvo

Kuhar, Komercijalist, Ekonomist Uredi Izbriši
Zagreb, Hrvatska
Poslovi u kuhinji (pomoćni kuhar), rad na računalu, usluge taxi prijevoza, inozemne vožnje za vlastite potrebe (selidbe, prijevoz novina...)

+ Dodaj radno iskustvo

Obrazovanje i osposobljavanje

Kuhar, komercijalist Uredi Izbriši
Privatna gimnazija i turističko-ugostiteljska škola Jure Kuprešak
Ljubijaska 82, 10040, Zagreb, Hrvatska

Digitalne vještine

Office Dobra poslovna organizacija i koordinacija poslovnih zadataka Uredi Izbriši

Komunikacijski programi (Skype Zoom TeamViewer) Internet Microsoft Word Društvene mreže (razliite platforme)

Izvršno sluenje MS Office paketom (Word Excel PowerPoint) Microsoft Excel Microsoft PowerPoint

Informacije i komunikacija (pretraivanje interneta) Word Timski rad

Priprema i oblikovanje prezentacija (MS PowerPoint) Sposobnost prilagodavanja promjenama Prilagodljivost

dobro poznajem rad na raunalu i vjeto se sluim svim programima Microsoft Office

Vjeto baratanje Microsoft Office alatima (Word Excel PowerPoint) Sposobna raditi u timu Komunikativna Uporna

Pristupacna rad na računalu